

הישיבה הגבוהה-הסדר
אור עציון

והלכת בדרך כיו

לימוד יומי בנושא תיקון המידות

החוברת יוצאת לאור בשיתוף פעולה של:
בשביל הנשמה - חברים משיבת מרכז הרב
הישיבה הגבוהה-הסדר אור עציון

מערכת: לירן עוקשי וליאור לביא

הפקה: משה שטרנברג

עורך: דוד גלילי

דברים שבלב: לירן עוקשי וליאור לביא

ביאורים: אופיר פריד, אבישי קולין, ליאור לביא

עריכה לשונית: אורית גלילי, יערה פריד - 02-6515786

עיצוב עטיפה, סדר וגרפיקה: פרסומי ישראל ושות' 02-6524649

הפצה והוצאה לאור: "בשביל הנשמה" - חברים מיישבת מרכז הרב

בשיתוף הישיבה הגבוהה-הסדר אור עציון.

תודה למכון הר ברכה בראשות הרב אליעזר מלמד על קטעי ההלכה.

תודה לרב אלישע אבינר על הייעוץ וההכוונה במהלך כתיבת הדברים.

תודה לרב מנחם מן על ההערות המחכימות.

תודה לחברים מיישבת מרכז-הרב על עזרתם הרבה.

© כל הזכויות שמורות. מותר להעתיק ולצלם לצורכי לימוד בלבד.

לפרטים ולהזמנות מרוכזות:

דוא"ל: b.haneshama@gmail.com

טלפון: 058-6874151

רוצים להיות מעודכנים ראשונים?

שלחו לנו מייל "רוצה להצטרף לקבוצת עידכונים"

או חפשו אותנו ב-f: בשביל הנשמה

מוקדש לעילוי נשמות

זאב יעקב ז"ל בר' אשר זליג

יעקב יהושע ז"ל בר' מנחם

שלמה זלמן ז"ל בר' גרשון

עלקא ז"ל בר' יוסף

לעילוי נשמות הקדושים:

דורון מהרטה
רועי אהרון רוט
יונדב חיים הירשפלד
יוחאי ליפשיץ
יונתן יצחק אלדר
אברהם דוד מוזס
שגב פניאל אביחיל
נריה כהן

ה' יקום דמם
נרצחו על קידוש ה'
באהלה של תורה
ל' באדר א' ה'תשס"ח

הלימוד בחוברת זו מוקדש
לעילוי נשמת אהובנו

ברוך דוב בן אברהם
כ"ז חשון תשי"ז - י"ד שבט
תשע"ה

"קרוב ה' לְכָל קִרְאָיו
לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת"

(תהילים קמ"ה, י"ח)

ללכת בדרכיו

"כל עבודת ה' תלויה בתיקון המידות" (הגאון מווילנא, 'אבן שלמה' א, א) יצא לכם פעם להגיע הביתה ולגלות ששכחתם את המפתח במקום אחר? מבאס, נכון? המצב הזה הוא משל מצוין להסביר את חשיבות נושא תיקון המידות. עבודת תיקון המידות היא 'המפתח'. בעזרת המפתח הזה אנחנו יכולים לבוא בשערי התורה והעבודה.

ה' יצר אותנו – עם ישראל – עם פוטנציאל אדיר למידות טובות; "שלושה סימנים באומה זו: ביישנים, רחמנים וגומלי חסדים". המידות האלה ייחדו את אבותינו ואת אמותינו ועברו אלינו בירושה.

רק מי שיזכה לתקן את המידות, יוכל לקבל את התורה ולקיים את מה שכתוב בה. הרי אם אני אגואיסט, שחושב רק על מה שכיף לי וטוב לי, יהיה לי קשה מאוד לקיים מצווה כמו למשל כיבוד הורים, או 'לא תגנוב'. לכן עבודת תיקון המידות היא המפתח שלנו. בלעדיה, עשיית רצון ה' היא כמו דלת שחסומה בפנינו.

כולנו רוצים ללכת בדרכי ה'. על ידי עבודת תיקון המידות אנו צועדים בדרכיו. איך? למשל, ה' מתגלה בעולם כמיטיב וגומל חסד: "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית"; "טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו". לכן, כשאנחנו מעניקים מעצמנו למישהו אחר, באותו הרגע ממש, אנחנו הולכים בדרכי ה'. אנו נוהגים בדרך שבה ה' נוהג אתנו.

מערכת 'בשביל הנשמה'

והלכת בדרכיו

התורה צוותה: "והלכת בדרכיו" (דברים כ"ח, ט), וחזרה על עניין זה כמה פעמים. מסביר ספר החינוך את הנדרש מאיתנו במצווה זו: "שנצטוונו לעשות כל מעשינו בדרך הישר והטוב בכל כוחנו, ולהטות כל דברינו אשר בינינו ובין זולתנו על דרך החסד והרחמים, כאשר ידענו מתורתנו שזהו דרך ד'". ומוסיף לברר לנו רבנו הרמח"ל בהקדמתו למסילת ישרים: "ההליכה בדרכיו – כולל כל עניין ישר המידות ותיקונם, והוא מה שביארו ז"ל (שבת קלג:): – מה הוא רחום אף אתה רחום וכו', וכלל כל זה שינהג האדם כל מידותיו וכל מיני פעולותיו על פי הישר והמוסר".

כמה נפלא הדבר, שמצוות "והלכת בדרכיו" היא מצוה תרי"א. יש לכך משמעות גדולה ביותר. מצווה זו היא הסיכום של כל שש מאות ועשר המצוות הקודמות. בכולן מתקיים: "והלכת בדרכיו". על ידי קיום כל מצוות התורה אנחנו זוכים ללכת בדרכי ד' בכל אורחות חיינו.

יהי רצון שהלימוד בחוברת זו, יביא את לומדיה לקיום מצווה זו בשלימות.

הרב חיים דרוקמן
ראש ישיבת אור עציון
ומרכז ישיבות בני עקיבא

בניין האישיות

הכרת כוחות הנפש כמבוא לעבודת תיקון המידות

רואים רחוק רואים שקוף / יענקלה רוטבליט

צר היה כל כך,
הייתי אז מוכרח
לפרוש כנפיים ולעוף
אל מקום שבו,
אולי כמו הר נבו,
רואים רחוק, רואים שקוף.
בן אדם כעץ שתול על מים
שורש מבקש,
בן אדם כסנה מול השמים
בו בוערת אש.

“וגם הנפש לא תמלא” - משל למה הדבר דומה, לעירוני שנשא בת מלך, אם יביא לה כל מה שבעולם, אינם חשובים לה כלום, שהיא בת מלך. כך הנפש, אילו הבאת לה כל מעדני עולם, אינם כלום לה. למה? שהיא מן העליונים.”

נפש. איזו מילה קסומה. דורות על גבי דורות של חוקרים והוגי דעות עסקו במשמעותה של התופעה המדהימה הזאת. מה היא הנפש וממה היא מורכבת? כל אדם יודע היטב שאישיותו היא דבר כמוס ונסתה. ודאי שהאדם איננו סך כל איברי וגידי. התשובה לשאלה “מי אני?” היא תמיד הרבה מעבר לידדים, הרגליים, הפה והכתפיים. אז מה היא הנפש?

“בת מלך”. מלך העולמים, הקב“ה, נתן לנו מתנה אדירה וברא אותנו בצלמו. **“כי בצלם אלקים עשה את האדם”**. משהו אלוקי, עליון, שמימי, מוטבע עמוק בתוך תוכנו. צלם אלוקים. כל מזון גשמי שננסה ליתן לנפשנו האלוקית, בת המלך, לא יזין את צרכיה הנצחיים. היא מן העליונים. יש לה צרכים מיוחדים. אם כן, כיצד נוכל להרוות את צימאונה ולספק את צרכיה? לשם כך, **נתן לנו הקב“ה את תורתו הקדושה**, שבה יכולים אנו ללמוד כיצד להזין את נפשנו האלוקית **במזון הרוחני המתאים לה**.

היחס לעצי פרי | הלכות

לפני שנתחיל לעסוק באיסור עקירת עצי פרי ובפרטי ההלכות - מתי מותר ומתי אסור - יש להקדים ולומר שיחסה הכללי של התורה לעצי הפרי הוא יחס מיוחד במינו. בתורה כתוב: **“כִּי הָאָדָם עֵץ הַשֵּׁדֶה”**. האדם ניזון מעץ הפרי, ויותר מכך, ישנו דמיון גדול בין האדם לעץ הפרי.

שלא כמו השיחים, שצומחים במהירות ותוך זמן קצר מגיעים לשיאם, העצים צומחים לאט; בתחילה אינם מניבים פרי, ורק לאחר שהגיעו לבחרות מניבים פרי. כך גם האדם, תהליך התפתחותו אטי יחסית לשאר בעלי החיים, ורק לאחר שהוא מגיע לבחרותו הוא יכול להניב פרי, ולהיות שותף בפיתוחו וקיומו של העולם.

שלא כמו עצי הסרק, שכל עניינם הוא לצמוח ולהיראות, בעצי הפרי ניכרת מגמה אידיאליסטית. הם אינם צומחים אך ורק למען עצמם, אלא מגמתם להניב פרות כדי לזון בהם בני אדם ובעלי חיים. גם האדם המתקוקן צריך להשתדל להידמות לעץ פרי, ולהעניק מטובו לסביבתו ולחברתו, ולא לדאוג לעצמו בלבד.

דברים שבלב | אחת מי יודע?

"אני לא מבינה את הקטע הזה של כל ההגבלות האלה שלכם, הדתיים. לדעתי זו ממש מלחמה בטבעיות שלנו כבני אדם. אתם חייבים להבין, לגוף שלנו יש את הדרישות שלו וצריך לספק אותן. אין מה לעשות, גם אם זה לא נראה לכם. תורה ומצוות זה נחמד ויפה אבל אי אפשר לחנוק את הרצונות האחרים שיש בנו בגלל מצוות. זה פשוט לא ילך! הבעיה שלכם היא שאתם לא מבינים שבאדם יש כוחות שונים ומנוגדים. זאת לא מערכת אחת שאפשר לנהל אותה ולדכא אותה..."

לאכול, לישון, לחלום, לדמיין. תאוות, מחשבות, אהבות, רצונות. כל כך הרבה כוחות מתנגשים, גועשים וסוערים בתוכנו. לפעמים בא לנו ללמוד. לפעמים מתחשק לנו לרוץ. לפעמים בא לנו לקרוא ופעמים אחרות בא לנו סתם לרבוץ מול הטלוויזיה או המחשב.

אז איך עושים סדר בכל הבלגן הזה? האם באמת אפשר לכוון את כל המערכת המפוזרת הזאת לכיוון אחד? במבט ראשון נדמה שכל אחד מאתנו הוא רק זירת התנגשויות בין רצונות שונים וסותרים. אבל זה רק במבט ראשון. הרמב"ם לימד אותנו להבחין בכך שמעבר לריבוי התופעות שאנו מזהים בתוכנו, מעבר לכל הרצונות, השאיפות והתשוקות, עומדת לה **אישיות אחת**. נפש אחת. לנפש הזאת יש אמנם התגלויות שונות, אבל בייסודה היא נפש אחת. למה העיקרון הזה משמעותי כל כך? הוא משמעותי כי ללא ההבנה הזאת באמת קשה להבין איך אפשר להגביל את עצמנו. הרי אי אפשר להגביל אריה כשהוא בא לטרוף את הטרף שלו. זה תהליך רגיל שקיים בטבע. אם גם היצרים שבנו הם כמו אותו אריה, באמת שאין סיכוי לחסום אותם. אבל אם הנפש היא אחת. לא רק מיליון כוחות שמושכים לכיוונים שונים, אלא מערכת אחת, אז כבר אפשר לדבר על **ניהול של המערכת**. אז מבינים שהכוחות השונים יכולים להיות מאורגנים על ידי מוקד אחד ראשי. אצל האדם הכוח המארגן הוא כוח השכל והמחשבה. בגלל שיש בנו יכולת לפקח על הכוחות השונים שקיימים בנו, אנחנו מסוגלים גם לתקן את המידות. הכוחות השונים שקיימים בנו הם בעצם כלים והופעות שונות של נפש אחת ויחידה. נפש אחת שעל ידי הדרכת השכל יכולה להוביל את כל הכוחות שבה ליעד אחד.

הבחירה החופשית היא אחת היצירות היותר נפלאות
שבכל היקום והיא גולת הכותרת שלו. (הרב חרל"פ)

“עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים אֶת הָאָדָם יֵשָׁר וְהִמָּה בִקְשׁוֹ חֲשֹׁבוֹת רַבִּים”.

נפש האדם היא ישרה וטהורה ביסודה. כל אדם נברא בצלם אלוקים ויש לו תפקיד אלוקי שלשמו הוא נברא. הקב"ה לא ברא בריאה לחינם חלילה, וודאי שלא ברא בריאה שלילית ורעה. הקב"ה חפץ לעשות עמנו חסד, וברא אותנו לטובתנו ולטובת המציאות כולה - "לְטוֹב לָנוּ כָּל הַיָּמִים, לְחַיֵּינוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה”.

אולם, פעמים רבות קשה לנו מאוד להתבונן כך על נפשנו. השגרה, ההרגלים המגוונים והפיתויים הרבים הסובבים אותנו מכסים את טהרתה של הנפש וגורמים לנו לשכוח מי אנחנו באמת. אלו הם ה"חשובות רבים" שעליהם מדבר שלמה המלך בפסוק זה. כך גם מסביר לנו הקב"ה בתורתו לאחר חטאם של אנשי דור המבול: "כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְעֻרָיו". את המילה "מנעוריו" הסבירו חז"ל - "משעה שנער ממעי אמו". הרוע והחטאים מתעוררים בנו רק כתוצאה מהמפגש עם העולם הזה ועם פיתוייו.

אסור לנו להתבלבל. החטא איננו חלק מאתנו! גם כאשר אנו נמצאים במצב רוחני ירוד, עלינו לזכור שנולדנו ישרים. בתוך תוכנו שוכנת לה נפשנו הטהורה, והיא קוראת לנו לשוב אליה ולטהר את חיינו.

היחס לעצי פרי - המשך | הלכות

ישנה מצווה לטעת עצי פרי, כדי שיהיה בעולם יותר מזון, ולא יהיו אנשים או אף בעלי חיים שימותו ברעב. ויותר מזה אמרו חכמים, שכל הנוטע עצי פרי הרי הוא הולך בדרכיו של הבורא, שכן הקב"ה מתחילת בריאת העולם עסק בנטיעת עצי פרי, שנאמר: "וַיִּטַע ה' אֱלֹהִים גֶּן בְּעֵדֶן מִקְדָּם". ואף ישראל בשעה שנכנסים לארץ צריכים להידבק במידותיו ולנטוע עצי פרי, וזהו שנאמר: "וְכִי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ וְנִטְעַתֶם כָּל עֵץ מֵאֶכָּל”.

כאשר עוקרים עץ פרי שלא כדין, מתעורר צער בכל העולם, וכן אמרו חז"ל, שבשעה שעוקרים עץ פרי שעושה פרות, קולו הולך מסוף העולם ועד סופו, אלא שאין קולו נשמע.

ואף הקב"ה לימד אותנו דרך ארץ, שאפילו לצורכי בניית המשכן ציווה להביא עצי שיטים, שהם עצים שאינם מוציאים פרות, כדי ללמדנו להזהר לדורות שלא לעקור עצי פרי. (מתוך 'פניני הלכה' ליקוטים ג' יג, א)

דברים שבלב | זהירות, בונים כאן!

כדי לבנות בניין בצורה טובה חשוב לעשות סדר בשלבי הבנייה. מה מניחים ביסודות הבניין? מה נמצא בקומה השנייה, ומה בשלישית? וכן הלאה. אחרי שלמדנו שמעבר לכוחות השונים שיש בנו נמצאת נפש אחת, כוח אחד עם יכולת להתכוונן לכיוון אחד, נלמד עכשיו על הקומות השונות בבניין ומה מייחד כל קומה.

בקומה הראשונה גר **מר גוף**. אותו אנחנו מכירים הכי טוב. הוא כולל את מערכת כלי הדם, העיכול, החיסון ובעצם הוא כולל את כל מה שקשור בהתנהלות תקינה של הגוף.

בקומה השנייה מתגוררים **חמשת החושים** – ראייה, שמיעה, טעם, ריח ומישוש. החושים קשורים עדיין למערכת הגופנית אבל הם כבר מאפשרים לנו ליצור קשר והיכרות עם הסביבה.

בקומה השלישית נמצא **אדון דמיון**. על ידי הדמיון אנחנו מסוגלים **לשמר ולזכור** את מה שהרגשנו במערכת החושים גם אחרי רגע התחושה. אנחנו מסוגלים למשל לדמיין איך יהיה לאכול שוב גלידת שמנת טעימה ביום קיצי. כל זה בגלל שטעמנו גלידה כזאת בעבר. בנוסף לכך, הדמיון עוזר לנו **לחבר בין נתונים** שונים, גם אם הם לא הגיוניים. למשל, פרה קופצת על טרמפולינה. היכרות העבר עם הטרמפולינה והפרה מאפשרות לדמיון לחבר ביניהם וליצור חיבור יצירת.

בקומה הרביעית **מתגוררים הרגשות**: אהבה, שנאה, פחד, גבורה, אכזריות, שמחה ועוד. הרגשות האלה הם כבר פעולות ותגובות למצבים שונים בהם אנו נמצאים. האם אנחנו אוהבים ורוצים להתקרב או שאולי אנחנו שונאים או פוחדים ורוצים לברוח ברגע שנוכל? הרגשות מדווחים לנו מה המצב שבו אנו נמצאים.

בקומה העליונה נמצא **מר שכל**. השכל הוא "וועד הבית". הוא האחראי על פיקוח וניהול תקין של המערכת. על ידי השכל אנחנו לומדים להבחין בין טוב לבין רע, בין מזיק לבין מועיל ובעצם הוא מאפשר לנו לנהל את המערכת לפי עקרונות ולא רק לפי רגשות או תחושות בטן. על ידי השכל למשל, אנחנו מסוגלים להימנע מלאכול משהו שאנחנו אוהבים רק בגלל שהדבר הזה לא בריא לנו.

כשכל דייר יודע מה תפקידו וקומתו, יש סדר ושכנות טובה בבניין. אבל אם עולה מקומת הרגשות מוסיקה רועשת באמצע הלילה שלא נותנת לאף אחד לישון, אז גם השכנים מלמטה – הגוף והחושים משתגעים, וגם בעל הבית הולך להזמין משטרה...

"האדם הישר צריך להאמין בחייו, כלומר שיאמין בחיי עצמו ובהרגשותיו ההולכות בדרך ישרה מיסוד נפשו, שהם טובים וישרים ושהם מוליכים בדרך ישרה". (הרב קוק).

"אני אדם רע". "פעם אחר פעם הוא תוקף אותי ואני תמיד נופל ברשתו". "אני לא באמת רוצה להפסיק לדבר לשון הרע". אם משפטים שכאלה עולים במוחנו לפעמים, ראוי שנקטיב היטב לדבריו המרוממים של הרב קוק זצ"ל. גם כאשר האדם נמשך אחר הפיתויים וחוטא לעתים, עדיין הוא טהור וישר בפנימיותו ויש ביכולתו לתקן את חייו ואת מעשיו. מבעד לכל החטאים והנפילות גנוזות בנפשנו הטהרה והישרות. אם נקטיב היטב לשיח שמתחולל בנפשנו פנימה, נוכל לזהות בוודאות את הכוחות הטובים שקיימים בנו. כך גם נוכל לזכות להקטיב להם ולכוון את חיינו על פיהם.

הרי זה נחמד מאוד אם אפשר לדבר מה שרוצים על מי שרוצים. ובכל זאת יש בנו איזה קול פנימי שקורא לנו לא לדבר דברים שעלולים לפגוע בזולת ולהרע לו. אין זאת אלא נפשנו הטהורה שמעודדת אותנו להיות ישרים ובריאים. עלינו מוטלת החובה לבטוח בעצמנו, ולתת לכוחות הטובים שקיימים בנו לפרוץ החוצה ולטהר את חיינו.

האיסור לעקור עצי פרי | הלכות

איסור עקירת עצי פרי נאמר בתורה כהוראה לחיילים, שגם כאשר הם צרים על עיר האויב, לא יעקרו ולא ישחיתו את עצי הפרי. וכך נאמר: "כִּי תָצוּר אֶל עִיר יְמִים רַבִּים לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ לְתַפְסָּהּ, לֹא תִשְׁחִית אֶת עֵצָה לְנֹדַח עָלֶיהָ גֵרְזֵן, כִּי מִמֶּנּוּ תֹאכַל וְאֹתוֹ לֹא תִכְרֹת, כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה לְבֹא מִפְּנֵיךָ בְּמִצּוֹר". ומבאר הרמב"ן (על התורה) שהאיסור נאמר באופן מיוחד לחיילים, משום שפעמים רבות מתוך סערת המלחמה מתפתח בקרב החיילים יצר השחתה, ובמיוחד כאשר יערכו מצור סביב לעיר, ובמשך שבועות ימתינו לכניעת האויב בחוסר מעש, הם עלולים לכלות את זמנם בהרס העצים שמסביב. לכן ציוותה אותם התורה באופן מיוחד, שלא ישחיתו את עצי הפרי, "כִּי מִמֶּנּוּ תֹאכַל וְאֹתוֹ לֹא תִכְרֹת, כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה".

אבל אם מוכרחים לעקור עצים כדי לנצח במלחמה, כגון כשהיו מוכרחים לבנות דייק סביב העיר כדי להבקיע את חומותיה, ולא היו בסביבה מספיק חומרים לבניית הדייק, אזי מותר היה לעקור עצי פרי לשם כך, כי יש בזה צורך גדול. (מתוך 'פניני הלכה' ליקוטים ג' יג, ב)

כדי להגיע להישגים גדולים באמת צריך לפעמים לחכות זמן רב, אי אפשר לקבל אותם מיד. בעצם, זהו הסוד הקטן של הדברים הגדולים...

בטבע הגופני של האדם הכלל הזה ברוח. אצל כל בעלי החיים ההתפתחות מילדות לבגרות היא מיידידת. סוס צעיר שזה עתה נולד מסוגל ללכת מיד על ארבע רגליו. לעומת זאת, ילד קטן, לאחר הלידה תלוי לחלוטין באימו ובאביו. ללא טיפול מתאים הוא לא יצליח לשרוד אפילו כמה שעות.

מה הסיבה לפער הזה? גם כאן הכלל שמופיע למעלה מתגלה בכל עוצמתו: בעלי חיים לא אמורים להגיע להישגים מרשימים במיוחד ולכן הם מגיעים מהר מאוד אל שיא יכולתם. אצל האדם לעומת זאת, התמונה שונה. תהליך ההתפתחות הוא איטי וממושך הרבה יותר, והוא מכיל גם שלבים רבים ושונים: ינקות, ילדות, התבגרות. דווקא בגלל התכלית המדהימה אליה מגיע האדם בסופו של התהליך, לוקח לו זמן רב עד שהוא מגיע אליה. המהר"ל מפראג רמז על עיקרון זה ביחס בין השמות בהמה ואדם. בהמה מורכבת משתי מילים: **בה** מה. כלומר, אין בה הרבה מעבר למה שהעין רואה. **אדם**, לעומת זאת, נקרא על שם **האדמה**. האדמה מצמיחה מתוכה ותהליך הצמיחה הוא ארוך והדרגתי. את התוצאות רואים לאחר המתנה ממושכת.

מה הולך ונחשף אצל בני האדם? שלא כמו אצל בעלי החיים, לבני האדם יש משהו שהוא מעבר לצדדים הפיזיים, הרגשיים, הטבעיים. לנו יש גם נשמה. צלם אלוקים שבאדם. צלם האלוקים הזה מתגלה דרך ההתפתחות של ההכרה והשכל שלנו. ככל שאנחנו מתפתחים יותר, כך גם אנחנו מסוגלים לחשוב ולהחליט להתנהג על פי עקרונות ולא רק על פי משיכות רגעיות, כמו אצל בעלי החיים.

השכל הוא כמו מנהיג. המנהיג מוביל את העם אל היעדים אותם הוא הציב לעצמו. תפקידו של המנהיג הוא ללמוד ולקבל תמונה כללית של הדרך. ללמוד את מפת הדרך שבה צריך להוביל את העם.

בנוסף לכך, **המנהיג צריך ללמוד את הייחוד של כל כוח שקיים בעם שלו ולהעניק לו את המקום הראוי לו**. זהו ההבדל בין האדם לבהמה. האדם הולך על שתיים וראשו מתנשא מעל גופו. רמז לכך שהראש הוא המנהיג של כל המערכת.

כל אדם צריך לדעת, שקרוי הוא לעבוד על פי אופן ההכרה וההרגשה המיוחד שלו, על פי שורש נשמתו. (הרב קוק)

”יש אדם שמרגיש את מהות הנפש הרעה, הנפש הטמאה שבקרבו, ומתוך כך הוא מלא מרורות על נפשו. אבל צריך הוא לשום אל לבו, כי לעומת הנפש הטמאה, יש בו נפש אלוהית טהורה, קדושה ונשגבה.“ (הראי”ה קוק זצ”ל)

לעתים מובילים ניסיונות החיים את האדם להרגיש לא טוב עם עצמו. פתאום הוא חש שהוא לא בכיוון, שנפשו מתפקדת בצורה מעוותת ושלילית, שהוא חוטה. תחושה זו גורמת לו להתמרמרות גדולה, ולעתים גם לכעס גדול על עצמו ועל העולם הסובב אותו. הוא מרגיש שלא רק עשה מעשה לא טוב, אלא שהוא בעצמו, בעומק נפשו ועצמיותו, לא טוב.

במצב כזה האדם חייב להבין שהוא טועה טעות קשה ומרה. מבט כזה של האדם על עצמו הוא מבט שיקרי, מעוות והרסני. **נפשו של האדם, כל אדם, טהורה וקדושה ביסודה.** על אחת כמה וכמה אדם מישראל, שנפשו חצובה ממקום גבוה וקדוש הרבה יותר מכל בני האדם. **יש באדם טהרה פנימית שאינה יכול לבטל ולערער לעולם.** את הנפש צריך לגלות במאמצים רבים. על ידי תהליך של תשובה ותיקון של מעשיו והתנהגותו - ישוב האדם אל נפשו ואל טהרתו.

הסכנה הסגולית שבעקירת עץ פרי | הלכות

מצד ההלכה, יש מקרים שבהם מותר לעקור עצי פרי. לדוגמה, כשהעץ מזיק מאוד לאנשים, כגון ששורשיו הורסים את צנרת הביוב, או כאשר בגלל פירותיו מתמלא הבית בזבובים ויבחושים. אלא שהדבר אינו פשוט: ישנה מסורת ביד חז”ל, שכל העוקר עץ פרי מסתכן בנפשו. שהרי נאמר: **”כִּי הָאָדָם עֵץ הַשֵּׁדָה”**, וכל הפוגע בעץ פרי שמעניק פרות וחיים לבריות, מסכן את נפשו. וכן מובא באחד מספרי הקבלה, שעל כל עץ פרי ישנו ממונה בשמים, וכשעוקרים אותו לפני זמנו, אזי הוא צועק דין על מי שעקרו ממקומו.

הפירוש הפשוט לכל זה הוא, שרק כאשר עוקרים את העץ שלא כדין, אז העוקר מסתכן בנפשו, אבל אם העקירה נעשית על פי ההלכה, אין בדבר כל סכנה. אבל היו פוסקים שהבינו, שאפילו במקרים שלפי ההלכה מותר לעקור את עץ הפרי, בכל זאת העוקר מסתכן בנפשו. בכל אופן, אין לנהוג קלות ראש בעקירת עץ פרי, ובכל מקרה ומקרה יש לשאול שאלת חכם. (מתוך ‘פניני הלכה’ ליקוטים ג’ יג, ד)

האור שבקע מן הנורה שהייתה תלויה במרכז החדר היה חלש ועמום. לא הבנתי מה גרם לנורה להיחלש כל כך. זה היה נראה לי קצת מוזר. הבטתי מקרוב וראיתי שהיא מלאה באבק. כנראה הצטבר עליה אבק מסופת החול האחרונה שהייתה באזור. ניגבתי במטלית את הנורה והדלקתי שוב את האור. ואכן, הנורה חזרה להאיר באור חזק את החדר בדיוק כמו שנורה חדשה מאירה...

מי את? מי אתה? לא תמיד קל לנו לענות על השאלה הזאת. זאת אומרת, על העומק של השאלה. באמת, מי אני? "לפעמים אני עצוב ולפעמים שמח, לפעמים אני זוכר ולפעמים שוכח, אבל אני תמיד נשאר אני" אומר השיר. **אבל מי זה באמת האני הזה?**

את האני שלנו אנחנו פוגשים דרך המידות. המידות הן ההתנהגות שלנו. הביטויים לעולם המידות שלנו הם הרגשות שאנחנו מביעים, הדברים שאנחנו אומרים ועוד. מידה היא מלשון מדידה. הנשמה שלנו מתגלה דרך המידות. הנשמה אמנם טהורה, כפי שאנחנו מתפללים בבוקר: "א-לוהי, נשמה שנתת בי טהורה היא". אבל כדי שהטהרה של הנשמה תתגלה גם במידות צריך הרבה עבודה. עבודת תיקון המידות היא ממש כמו הניקוי של הנורה. מבחוש יש לפעמים לכלוך רב. אבל הלכלוך הוא חיצוני בלבד. מתחת לכלוך האור של הנורה עדיין דולק כמו מקודם. הלכלוך הוא זה שמונע מאתנו, מאור הנורה, להאיר. גם בתוכנו, כמו בנורה, יש אור. נשמה טהורה שמאירה תמיד: "כל זמן שהנשמה בקרבי". ניקוי המידות, כפי שנלמד בהמשך, עוזר לנו לגלות את האני האמיתי שבתוכנו, את האני המאיר. לפעמים יש ימים כאלה. הכול נראה לנו שחור. אנחנו נכנעים לדבר לשון הרע ולהסתכל במקומות לא כל כך טובים. האם זה מי שאנחנו? במצבים כאלה האור שבנו מתכסה באבק. האבק הזה הוא אבק המידות הרעות. אנו מסירים את אותו האבק על ידי ניקוי של המידות שלנו.

ככל שהמידות מתוקנות יותר, כך הן מבטאות בצורה נאמנה יותר את הנשמה שבנו. וכשאנחנו נותנים לנשמה שלנו להתבטא, אנחנו מתחילים להפיץ לכל הסביבה שלנו אור. חיוך, מילה טובה, הקשבה, סבלנות – כל אלה הם ביטויים שונים של הנשמה שבנו, שמופיעה על ידי המידות. בהמשך נלמד את הדרך לקנות את המידות הטובות האלו.

קיה אכס שפשיגס אהזה וואגרי אכן הריגשגס
ש"צה לא היה באמת אני?"

כיצד נדע שמה שאנו מרגישים וחושבים הוא אכן נכון? כיצד נדע לזהות מי אנחנו באמת? כיצד נדע איך נותנים לנפש הטהורה שלנו לפרוץ החוצה ולהתגבר על הפיתויים והבלבולים? בדיוק לשם כך נתנה לנו התורה: "תנו רבנן 'ושמתם' - סם תם. נמשלה תורה כסם חיים. משל לאדם שהכה את בנו מכה גדולה והניח לו רטיה על מכתו ואמר לו: בני, כל זמן שרטיה זו על מכתך אכול מה שהנאתך ושתה מה שהנאתך, ורחץ בין בחמין ובין בצונן, ואין אתה מתירא. ואם אתה מעבירה הרי היא מעלה נומי [מוגלה]. כך הקב"ה אמר להם לישראל: בני! בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו!".

התורה היא החכמה האלוקית המורה לנו כיצד להתנהג עם נפשנו. ככל שנלמד יותר תורה ונעמיק בהבנת הסיפורים, המצוות והרמזים שבה, נכיר יותר את נפשנו הטהורה ואת חלקיה, ונדע כיצד מוציאים מן הכוח אל הפועל את ישרותה הטבעית של הנפש.

מתי מותר לעקור עצי פרי | הלכות

לפעמים קורה שעץ פרי גורם לנזק, ואזי מותר על פי ההלכה לעוקרו. שכבר למדנו שכל האיסור לעקור עץ פרי הוא דווקא בדרך השחתה, שנאמר: "לא תשחית את עצה", אבל כאשר המטרה למנוע את הנזק הנגרם ממנו, אין זו דרך השחתה.

וכן מסופר בתלמוד, שכאשר הרגיש האמורא שמואל, שהדקלים הנטועים בין הגפנים מזיקים להם, עד שאפילו ניתן להרגיש בענבים את טעם התמרים, ציווה על הארזים שלו לעקור את הדקלים כדי למנוע את הנזק שגרמו לענבים. והסיבה שעקר דווקא את הדקלים, מפני שהגפנים יקרים מהדקלים. הרי לנו, שכדי למנוע נזק מותר לעקור עצים.

לכן אם עץ הפרי מושך אליו יתושים וזבובים, שנכנסים אחר כך לבית, וגורמים צער רב לאנשים, אם אין אפשרות להסיר את הנזק על ידי ריסוס וכדומה, מותר לקוץ את האילן. וכן קורה ששורשי התאנה שכוחם רב חודרים שוב ושוב לצנרת הביוב ומבקעים את הצינורות, וכיוון שזהו נזק גדול, מותר במקרה כזה לעקור את התאנה. ועל כל מקרה ומקרה יש לשאול שאלת חכם. (מתוך 'פניני הלכה' ליקוטים ג', י"ג, ו')

דברים שבלב | לבחור בחיים

“איזו צדיקה רונית, אף פעם לא ראיתי אותה מתפרצת או כועסת. אני בחיים לא אצליח להגיע לרמה הזאת. כנראה שאין מה לעשות. יש כאלה שנולדו טובים, ויש כאלה שנולדו פחות טובים. אני מתחממת תוך חצי שנייה. זה האופי שלי.”
“אני לא בטוחה שאת צודקת, רעות. זה נכון שיש כאלה שהאופי שלהם יותר נוח, אבל זה לא אומר שאת לא יכולה להגיע לרמה כזאת גם בעצמך.”

“אבל את האופי שלי אני לא יכולה לשנות, תמר. זה עבר לי בגנים מהמשפחה של אימא שלי. כולם שם קצת יותר עצבניים.” “אני לא חולקת על כך שנתוני הפתיחה שלך אולי קצת יותר קשים משל אחרים, אבל זה לא אומר שנגזר עליך להיות בחורה עצבנית וכועסת. פשוט יש לך עבודה מעט יותר קשה. זה הכול. ותדעי שעבודה קשה מזכה גם בשכר גדול יותר. הרי מי שהוא רגוע באופן טבעי – לא התאמץ במיוחד כדי להיות סבלני. אבל מי שחסר סבלנות בטבעו ועם כל זה הוא מצליח לגלות סבלנות – השכר שלו גדול יותר.” “אז מה שאת אומרת זה שבעצם האופי שלי יכול להשתנות?!?” “מה שאני אומרת זה שהאופי היותר עמוק ופנימי שלך הוא לא הכעס והעצבנות. אלה רק הקליפות של האופי שלך. אם תבחרי לקלף את הקליפות האלו – תגלי שמסתתר בך אופי אחר, רגוע וסבלני יותר. רק צריך לחשוף אותו. רוצה הוכחה? נכון שכשאת מתעצבנת, את מרגישה אחר כך פשוט נורא ומתחרטת?” “נכון, אני ממש מתייסרת על זה.” “הסיבה לכך היא שאת לא משלימה עם מה שעשית. זה מפריע לך. אם זה היה האופי האמיתי שלך לא היית מרגישה ככה. אנחנו לא משלימים עם מה שלא טוב בנו, כדי שנוכל לתקן את מה שדורש תיקון.”

“אז אם הבנתי נכון תמיד אני יכולה לבחור לעשות שינוי בתוכי?” “נכון. זהו העיקרון שנקרא בחירה חופשית. הרי אם לא הייתה לנו בחירה חופשית התורה לא יכלה לדבר אתנו על שכר ועונש. שכר ועונש קיימים רק בתנאי שיש לאדם יכולת לבחור בין טוב לרע. יש דברים רבים שמרחיקים אותנו מהרצון הפנימי שבנו. אבל אנחנו יכולים להחליט לקחת את עצמנו בידיים ולבחור לחזור לאני האמתי שלנו.”

רשות לכל אדם נתונה, אם רצה להטות עצמו לדרך טובה ולהיות צדיק – הרשות בידו. ואם רצה להטות עצמו לדרך רעה ולהיות רשע – הרשות בידו. (רמב"ם, הלכות דעות)

ביאורים | זה לא יקרה לבד...

בפרקי אבות מופיעה הדרכה חשובה לגבי בניין הנפש: "הוא היה אומר: אם אין אני לי, מי לי?". אמירה זו של הלל הזקן נכונה ביחס לכל דבר בחיים, גם בהקשר של פרנסה ולימודים. כוונתו של הלל ודאי לא הייתה לייאש את האדם ולומר לו שאיש לא יכול לעזור לו חוץ ממנו בעצמו. ברור שאדם יכול להסתייע באנשים אחרים וללמוד מהם וממעשיהם. הדרכתו של הלל מכוננת את האדם להיות אמתי עם עצמו, ולהבין שעליו להכיר את נבכי נפשו יותר מכל אחד אחר. על כל אדם מוטלת האחריות לחתור להבנה מלאה של תפקידו וייעודו בעולם ולסידור כל מערכות נפשו לצורך תפקיד זה. בסופו של דבר האחריות להצלחה מוטלת על כל אדם בעצמו.

המאירי, שהיה אחד מגדולי רבותינו הראשונים, פירש אמירה זו של הלל הזקן בעיקר על מלאכת בניין הנפש וכוחותיה. כיוון שהאדם עשוי להכיר את עצמו יותר מכל גורם חיצוני, ממילא עליו מונחת האחריות להניע את עצמו לישרות ולטוב, ולפתח את כוחות נפשו בדרך הראויה. אם האדם לא יעזור לעצמו וידאג לפתח את נפשו בצורה הראויה, זה לא יקרה לבד!

איסור בל תשחית | הלכות

על פי התורה ישנו איסור כללי: "בל תשחית". עניינו שלא להשחית דברים שיש בהם תועלת, בין דברי מאכל, בין שאר כלים או חומרי גלם. כל השובר כלים, או קורע בגדים, או הורס בניין, או סותם מעיין שלא לצורך - עובר על איסור 'בל תשחית'.

הטעם לאיסור 'בל תשחית' ברור. אדם צריך להתייחס אל העולם כולו בכבוד ובאהבה. לכן אפילו אם לו עצמו אין כל תועלת ממאכל מסוים, מפני שאינו טעים לו, מכל מקום אין הוא יחיד בעולם, ישנם עוד ברואים, אנשים ובעלי חיים, ואולי אחד מהם יוכל ליהנות ממאכל זה. על כן יש להיזהר שלא להשחית מאכלים לחינם. למשל, בעת שלוקחים מאכל לצלחת, יש לשים לב שלא לקחת יותר מדי, כדי שלא יצטרכו להשליך אחר כך את מה שנשאר.

אדם שערך סעודה גדולה ונשאר לו הרבה אוכל, אסור לו לזרוק את האוכל שנותר לפח, אלא עליו להשתדל להקפיא את האוכל, או לחלקו לשכניו. ואם יוכל למצוא עניים שיחפצו בו, הרי זה משובח. (מתוך 'פניני הלכה' ליקוטים ג', י"ד, א')

דברים שבלב | לתת או לקבל?

“תאמין לי יובל, אתה נאיבי. מתי תקלוט שלכולם יש אינטרסים. אף אחד לא באמת עושה משהו מתוך רצון טוב. כל אחד רוצה להרוויח משהו. גם הבנאדם שנראה לך הכי צדיק רוצה בעצם להרוויח איזו טובה לעצמו. וזה לא משנה אם זו טובה רוחנית או גשמית. תראה אותי – אני הגעתי ליחידה בין השאר בגלל שזאת יחידה מכובדת וחשובה. בעצם מה שהיה חשוב לי זה האגו שלי והכבוד.”

“אבל אורן, אתה לא חושב שיש בך גם רצון אמיתי לתת בלי עניין הכבוד והאגו?”

“אהה...וואלה, לא חשבתי על זה. אני משער שיש בי כזה צד. אבל ברור לי שזה לא המרכז שבי.”

“אני דווקא חושב שאתה טועה. זה בדיוק המרכז שבך.”

שוב אתה מתחיל עם הנאיביות שלך, כאילו כולם צדיקים וטובים!?”

“רגע, רגע, חכה שנייה. מה שאתה אומר נכון בעיקרון אבל לא לגמרי נכון. שמעתי פעם רעיון יפה בשם אחד מהמקובלים. באדם יש שני רצונות שנמצאים במאבק – הרצון לתת והרצון לקבל, מה שנקרא היצר הטוב והיצר הרע. זה נכון שיש בנו רצון לקבל ולחפש מה אנחנו מרוויחים מכל דבר שאנחנו עושים, אבל זאת לא כל התמונה. ילד קטן מחפש תמיד רק את הרווח האישי שלו, קשה לו מאוד לחשוב על טובת אחרים. אבל כשאנחנו מתבגרים מתגלה בנו כוח הנתינה. הנתינה היא כוח שלא מונע רק מהרצון להרוויח משהו. אם מצליחים להתבגר באמת ולצאת מהראש הילדותי, אפילו הרצון שלנו לקבל משהו לעצמנו יכול להירתם לטובת הרצון לתת. למשל, אתה רוצה להרוויח הרבה כסף. זה רצון לקבל. אבל אם אתה מעוניין להשתמש בכסף הזה גם למטרות חשובות, כמו למשל: צדקה ועזרה לקהילה, כאן כבר הרצון לקבל הופך להיות כלי לטובתו של הרצון לתת.”

“נראה לי שקלטתי אותך יובל, אתה אומר בעצם שהרצון רק לקבל הוא שלב נמוך יותר בהתפתחות. אפשר להיתקע בשלב הזה אבל אפשר גם להתרומם מעליו. בשלב הבוגר יותר מופיע באדם הרצון להעניק מעצמו באמת, כשמעורבים בו כמה שפחות אינטרסים. הרצון לקבל הופך להיות הכלי, שמשרת את הרצון לתת.”

“בדיוק! קלטת אותי מצוין. אם האדם הוא רק גוף וחומר – אז באמת יש בו רק אינטרסים. אבל אם יש בו נשמה, וככה אנחנו מאמינים – אז יש בו יכולת לצאת מהמצב הילדותי שלו ולתת באמת.”

10 | אישה חזקה
האם הם (12) הרצון לתת או הרצון לקבל?

ביאורים | "וכשאני לעצמי - מה אני?"

אותה הדרכה של הלל הזקן שעליה למדנו אתמול - "אם אין אני לי, מי לי?" - יכולה להיות מזיקה אם לא מבינים אותה כראוי. לעתים כאשר האדם נסחף אחר עצמו ואישיותו הוא יכול להתבלבל, לפתח בקרבו את מידת הגאווה, לשכוח את סביבתו ולסמוך רק על עצמו. לכן הלל הזקן לא עצר בהדרכה זו, והמשיך להשלים את המבנה האידיאלי: "וכשאני לעצמי - מה אני?". דווקא מתוך הרצון העז לבנות את האישיות בצורה טהורה ואיתנה, מן הראוי שהאדם יפתח לחברה שסובבת אותו ויכיר אותה. **אמנם לכל אדם יש אישיות מיוחדת במינה, אך אסור לאדם לשכוח שהוא רק חלק מפסיפס שלם של נפשות.** אסור לתת לאהבה העצמית לעבור את גבולה ולהתפתח לגאווה ואנוכיות. כאשר מתחילה הגאווה להתפשט בנפש האדם היא גורמת לאדם לעשות שקר עם עצמו ולהפסיק להתקדם מבחינה נפשית ורוחנית. שתי הדרכות מקבילות אלו של הלל הזקן משלימות זו את זו, ומרכיבות את מבנה הנפש בצורה מושלמת. כל חיינו אנו חיים לאורך האיזון שבין דאגת האדם לעצמו ולאישיותו לדאגת האדם לציבור שסובב אותו. כאשר אחד המרכיבים הללו חסר, לא תיבנה הנפש בצורה טובה וראויה.

השחתה לצורך - מותרת | הלכות

אם ההשחתה נעשית לשם סיבה חשובה, אזי אין זו השחתה, והדבר מותר. למשל, ידוע המנהג שהחתן שובר כוס מתחת לחופה, כדי שגם בעת השמחה לא נשכח את הצער על חורבן בית המקדש. כיוון שהדבר נעשה לשם תועלת של הזכרת בית המקדש, אין הדבר נחשב להשחתה אסורה. **דוגמה נוספת:** אבלים מצווים לקרוע על המת, ואין בזה איסור השחתה, אלא חובה עליהם להזהדות עם השבר והאבדה הגדולה, ולהביע את צערם בקריעת הבגד. יתרה מזאת, על תלמידי חכמים גדולים ביותר מותר לקרוע אפילו כמה וכמה בגדים. כך מסופר על רבי יוחנן, שקרע על רבי חנינא שלושה עשר בגדי משי. היינו שבכל פעם, לאחר שהחליף את הבגד הקרוע בבגד שלם, חזר ונזכר במיתתו של רבי חנינא ושוב נצטער וחזר וקרע את בגדו. (מתוך 'פניני הלכה' ליקוטים ג' יד, ב)

דברים שבלב | מפתח להצלחה

“נמצאת אתנו היום רבקי. רבקי הצליחה לרדת במשקל 15 קילוגרמים בארבעה חודשים. 'אז מה הוא סוד ההצלחה שלך רבקי?'” “האמת, סוד ההצלחה שלי מורכב משני דברים עיקריים: האחד, המוכנות לשלם מחיר באופן זמני. התקופה של הדיאטה הייתה לא פשוטה בכלל. מצאתי את עצמי עומדת פעמים רבות לפני הפיתוי שבאכילת עוגה שווה או מיץ טעים. אבל מראש קיבלתי על עצמי את הקושי שכרוך בחזרה למשקל הבריא”.

“ומהו הדבר השני?” “הדבר השני מבחינתי קשור בדבר הראשון: להיות ממוקדת מטרה. לזכור את הסיבה שאני עושה את מה שאני עושה. ברגעים הקשים, כשעמדתי לפני פיתויים, המיקוד על המטרה עזר לי לא להיכנע לחולשות. והנה היום, ברוך ה', אני שמחה לחזור לתזונה בריאה ולתחושה בריאה בגוף. המאמץ היה משתלם ללא ספק”.

המפתח להצלחה בכל תכנית עבודה הוא – מאמץ. ללא המוכנות להשקיע מאמץ במהלך זמן ממושך, אין סיכוי להגיע להישגים. גם בעבודת המידות הכלל הזה קיים. בהתחלה העסק עלול להיראות אבוד. איך אני יכול להתגבר על המידות שלי?! אין לי סיכוי בכלל. ואז מתחילים לעבוד, ושוב נופלים. ושוב קמים ומתאמצים, ולאט לאט מגלים כמה התקדמנו. כמה התעלינו מעל המקום שבו היינו בתחילת הדרך. המאמץ הוא ההוכחה שאנחנו רציניים בדרך שלנו ולא מחפפים את העבודה. ובסוף בוודאי נראה גם התקדמות...

השבוע ראינו

שורשם של הכוחות הרבים והשונים באדם הוא אחד, נפש אחת שמניעה את הכוחות השונים. ההבנה הזאת מסייעת לנו להבין שבכוחנו לשלוט על הכוחות השונים שקיימים בנו על ידי מרכז אחד. כוחות האדם מתחלקים לחמש: הגוף, החושים, הרגשות, הדמיון, השכל. תפקיד השכל להוביל את כל כוחות האדם. על ידי השכל, מתגלה צלם אלוקים שבאדם – הנשמה, החלק הרוחני והעליון שבאדם. המידות הן הכלים דרכם מתגלה אישיות האדם כלפי חוץ. ככל שהן יותר מתוקנות – כך הן מגלות יותר את הטבע הפנימי, טבע הנשמה. הבחירה החופשית מאפשרת לנו להתגבר גם על תכונות לא טובות איתן נולדנו ולתקן אותן. החלק העליון שבאדם – הנשמה, מניע אותן לתת ללא בקשת אינטרס חיצוני. במצב הבוגר אפשר לעשות מעשים שמונעים מהנשמה. התנאים להצלחה בעבודת תיקון המידות: מיקוד במטרה ומוכנות לעבודה קשה.

דורון מהרטה - חיים של תורה

דורון ראה חשיבות רבה בקירוב בני הנוער הצעירים, בני העדה האתיופית, לשמירת תורה ומצוות. כשהיה חוזר לביתו מהישיבה, היה מחלק את זמנו בין המשך השקידה בלימוד התורה ב'שטיבל' של חסידי גוה, שם היה מוכר כמי ששוקד על תלמודו בהתמדה, לבין לימוד הילדים בשכונתו ועריכת חידונים לילדים בנושאי הלכה.

דורון עסק במשך שנתיים בקליטת ילדים בני העדה האתיופית במועדונית "הבית החם" שבמרכז הקליטה במבשרת ציון. אולם, כאשר החל ללמוד למבחני הרבנות, הוא נוכח שהוא לא יוכל לעמוד בשתי המשימות בו זמנית. מצד אחד, דורון לא רצה שהלימוד למבחני הרבנות יפגע בתפקידו כמדריך ויבוא על חשבון ילדי המועדונות, ומצד שני, היה חשוב לו לעבור את המבחנים בהצלחה משום שראה במבחנים אמצעי להפצת התורה בקרב בני העדה האתיופית. דורון עזב את המועדונות והתמסר ללימוד ההלכה.

יוחאי ליפשיץ - התורה והשקלה מאחד

מגיל צעיר מאד התבלט יוחאי באישיותו יוצאת הדופן וניכרו בו כמה תכונות ברורות. במבט לאחור נראה שיוחאי כאילו חש שזמנו בעולם קצוב ולכן לא בזבז רגע לבטלה. מרגע שקם בבוקר ידע יוחאי מה יעשה בכל דקה משעות היום. הוא לא דחה משימות וביצע כל מטלה מיד עם קבלתה, גם אם לא נדרש לעשות אותה מיד.

את מרבית זמנו הקדיש יוחאי ללימוד תורה וקבע לעצמו סדרי לימוד ועיון מעבר לדרישות הפורמאליות של מערכת החינוך ושל הישיבה שבה למד. חבריו מעידים כי ראו אותו תמיד עם ספר ביד. הוא מעולם לא ישב בטל ו"העביר את הזמן". את הזמן שנותר לו הקדיש, כמו כל שמיניסט, ללימוד לקראת בחינות הבגרות. גם בלימוד לקראת בחינות הבגרות, יוחאי תכנן להיבחן ברוב המקצועות ברמה הגבוהה ביותר. בלילה, לאחר שסיים את לימודיו נהג לרוץ ולהתעמל על פי תכנית שבנה לעצמו, ובניגוד לתחזיות חבריו, לא נשבר והתמיד בכך למעלה